

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ
ТА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК

МАТЕРІАЛИ

**II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет- конференції
молодих учених та здобувачів освіти**

«Актуальні проблеми фундаментальних та суспільно-гуманітарних наук»

20 ЖОВТНЯ 2025 РОКУ

м. Харків - 2025

фразеологічних єдностей (*збирати вершки, шукати кістки в молоці*) – найбільша кількість. Натомість лише деякі фразеологічні одиниці (*переїсти хліб чийсь, садити на хліб та воду*) можна віднести до фразеологічних сполучень.

Розглянемо українські фразеологізми згідно їх **походження**: фразеологізми на позначення виробничих процесів (*наварити каші*), звичаїв (*дати гарбуза*), релігійні вірування (*священний хліб*), міфічні вислови (*за щучим велінням*) та іншомовні запозичення (*яблуко розбрату», буря в склянці води*).

Підсумовуючи, з усіх українських фразеологізмів можна помітити велику кількість виразів до складу яких входить хліб (*дав Бог хліб, як зубів не стало»; легкого хліба захотів*), каша (*каша скисла, дати березової каші*), мед (*медом намазано, не передай куті меду*), вода (*третя вода на киселі, водою ситим не будеш*), гарбуз (*гарбуза дати, залишитись з гарбузом*), борщ (*свищі в борщі; гарячий, як циганський борщ*), мак (*сім год мак не родив, втерти маку*), сало (*дурний, як сало без хліба; сита кішка сала не їсть*). За меншою кількістю згадувань, входять такі харчові продукти, як: молоко, гриби, сіль, варення, редька.

Висновок. Отже, українські фразеологізми з компонентом «їжа», як правило, характеризуються своєю стислістю, найчастіше мають структуру поєднання дієслів та іменників. Щодо семантичних особливостей, у фразеологічних виразах використовується поняття їжі символічно, уособлюючи базові людські потреби, відносини, наприклад, як: хліб і каша – головна страва яка надає сил, мед – задоволення, вода – як мінімум для людського виживання.

ПЕРЕКЛАД АНАТОМІЧНОЇ МЕТАФОРИ СЕМАНТИЧНОГО КЛАСУ «СВІТ ПРЕДМЕТІВ»

Сіренко Д.С.

Науковий керівник: Лисенко Н.О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

sirenkodarya007@gmail.com

Вступ. Анатомічна термінологія має виразну метафоричну природу. Однією з найчисленніших груп є метафори, що належать до семантичного класу «світ предметів». Модифікаторами таких термінів виступають назви предметів побуту, приміщень, споруд, знарядь праці, одягу, механізмів та їх частин. Підставою для виникнення метафоризації зазвичай є зовнішня подібність або функційна схожість.

Мета дослідження. Виявити особливості перекладу латинських та англійських анатомічних термінів із модифікаторами на позначення предметів

«світу речей» та встановити закономірності їх відтворення українською мовою.

Матеріали та методи. Аналіз здійснено на матеріалі видання «Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти)» за редакцією В. Черкасова (2010 р.). Використані метод семно-компонентного аналізу та етимологічний аналіз термінів, а також порівняльний аналіз латинських, англійських та українських еквівалентів.

Результати дослідження. Серед досліджених термінів виділено значну групу, де модифікатором є назва споруди чи її частини.

1. **Лексема «ворота».** В українській мові функційна подібність лежить в основі термінів *ворота м'яза*, *ворота легені*, *ворота нирки*, *ворота яєчника*. Первинне значення – «проїзд або прохід в огорожі, брама» – переноситься на анатомічні структури як «місце входу/виходу судин і нервів».

Лат.: *hilum pulmonis*, *hilum renale*, *hilum ovarii*.

Англ.: *hilum of lung*, *hilum of kidney*, *hilum of ovary*.

Укр.: *ворота легені*, *ворота нирки*, *ворота яєчника*.

2. **Лексема «вікно».** Основа метафори – сема «отвір у споруді, агрегаті, машині».

Лат.: *fenestra cochleae*, *fenestra vestibuli*, *fenestra aortica*.

Англ.: *cochlear window*, *vestibular window*, *aortic window*.

Укр.: *вікно завитки*, *вікно присінка*, *вікно аортальне*.

В англійській мові спостерігаємо тенденцію перетворення іменників у прикметники (*aortic window*).

3. **Лексема «склепіння».**

Метафоризація ґрунтується на подібності форми та функції «опукле перекриття, що з'єднує стіни споруди».

Лат.: *arcus pedis*, *fornix pharyngis*, *fornix vaginae*.

Англ.: *arch of foot*, *vault of pharynx*, *vault of vagina*.

Укр.: *склепіння стопи*, *склепіння глотки*, *склепіння піхви*.

При перекладі лат. *arcus* та англ. *arch/vault* українською використовується еквівалент «склепіння», що зберігає характер образності.

Висновки.

1. Метафори семантичного класу «світ предметів» становлять одну з найпродуктивніших груп у структурі анатомічної термінології.

2. Основою метафоризації є зовнішня подібність (форма, вигляд) та функційна схожість (отвір, перекриття, вхід/вихід).

3. У латинських і англійських термінах спостерігаються подібні моделі побудови бінарм, однак англійська мова активніше застосовує прикметникові форми.

4. Український переклад здебільшого відтворює метафоричну образність шляхом генетивних конструкцій (*ворота нирки, склепіння глотки, вікно завитки*), зберігаючи яскраву когнітивну мотивацію.

PHRASAL VERBS USED BY PHYSICAL THERAPISTS IN DAILY COMMUNICATION WITH PATIENTS

Sirenko D.S.

Scientific supervisor: Sklyarova T.A.

National University of Pharmacy, Kharkiv, Ukraine

sirenkodarya007@gmail.com

Introduction. Physical therapy focuses on restoring and improving patients' mobility, strength, and overall physical function. Effective communication between therapists and patients is essential for safe and effective rehabilitation outcomes.

In English, phrasal verbs — verbs combined with prepositions or adverbs — are widely used in daily interactions. They provide simple, accessible ways to describe movements, exercises, and therapeutic actions. Common examples include sit up, lie down, warm up, cool down, stretch out, and keep up.

Beyond clarity, phrasal verbs help motivate patients, create supportive environments, and enhance engagement. Mastering these expressions enables therapists to communicate efficiently, deliver safe exercise guidance, and improve patient participation throughout rehabilitation.

Research objective. The aim of this study is to identify and analyze the most commonly used phrasal verbs in daily physical therapy practice and to examine how therapists use them to communicate instructions, guide exercises, and motivate patients. The study also aims to evaluate the role of phrasal verbs in enhancing patient understanding, engagement, and adherence to rehabilitation programs.

Materials and methods. The study is based on qualitative and descriptive research methods. The following approaches were used: